

POSTANOWIENIE

21 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 21 maja 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa D. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.
przeciwko J. T. i P. T.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej J. T. i P. T.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 13 grudnia 2024 r., I ACa 762/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[S.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 17 listopada 2022 r. Sąd Okręgowy w Łodzi, w sprawie z powództwa „D.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. przeciwko J. T. i P. T. o zapłatę, utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie I Nc 364/18 25 czerwca 2018 r. w stosunku do J. T. i P. T. jako następców prawnych E. T.

Wyrokiem z 13 grudnia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi zmienił ww. wyrok w ten tylko sposób, że: w punkcie 1 po słowach „następcy prawnego E. T.” dodał „zastrzegając pozwanym prawo powoływania się w toku egzekucji na ograniczenie odpowiedzialności do wartości stanu czynnego spadku po E. T. w części odpowiadającej ich udziałowi w tym spadku (pkt I)”, oraz oddalił apelację w pozostałej części.

W skardze kasacyjnej pozwani, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazali na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżących w sprawie zachodzi nieważność postępowania, a skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia od orzeczeń sądu drugiej instancji. Wyłączone jest bezpośrednie badanie w postępowaniu kasacyjnym naruszenia przepisów postępowania przez sąd pierwszej instancji, w tym prowadzącego do nieważności postępowania. Wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może uzasadniać zarzut nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji, albowiem Sąd Najwyższy - rozpatrując skargę kasacyjną - nie jest władny w ramach bezpośredniej kontroli instancyjnej badać ważności (nieważności) postępowania przed sądem pierwszej instancji (por. postanowienie SN z 23 maja 2014 r., II PK 30/14). Skoro skarga kasacyjna

przysługuje od wyroku sądu drugiej instancji, to nieważność postępowania, skutkująca przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania, ma dotyczyć postępowania przed sądem drugiej instancji (zob. postanowienia SN: z 18 lutego 2016 r., V CSK 465/15; z 7 czerwca 2013 r., II CSK 720/12; z 29 stycznia 2013 r., V CSK 192/12). Powołanie się przez pozwanych na nieważność postępowania przed Sądem pierwszej instancji i nieuwzględnienie tego uchybienia przez Sąd Apelacyjny nie skutkuje ziszczeniem się przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.

Zdaniem skarżących w sprawie zachodzi także nieważność postępowania w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. (skład sądu orzekającego sprzeczny z przepisami prawa) z uwagi na rozpoznanie sprawy przed Sądem drugiej instancji przez sędziego powołanego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, działającej w aktualnym składzie.

Skarżący nie wskazali jednak na jakiegokolwiek konkretne okoliczności (poza powołaniem sędziego przez Krajową Radę Sądownictwa po zmianach ustawowych), które mogłyby prowadzić do wniosku o istnieniu obiektywnie uzasadnionych wątpliwości co do wskazanego w skardze sędziego, a tym bardziej do sformułowania wniosku o nieważności postępowania. Powołanie sędziego sądu powszechnego na wniosek aktualnie funkcjonującej Krajowej Rady Sądownictwa nie jest bowiem okolicznością, która samodzielnie może prowadzić do przyjęcia, że postępowanie z udziałem takiego sędziego jest dotknięte nieważnością w rozumieniu art. 379 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 27 czerwca 2024 r., I CSK 1185/24). W tym stanie rzeczy przytoczona w skardze kasacyjnej przyczyna przyjęcia skargi do rozpoznania w postaci nieważności postępowania nie została wykazana.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10

stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07).

Wywody zawarte w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, sprowadzają się do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś wykazania, że przy jego ferowaniu popełniono uchybienia w zakresie stosowania prawa, które miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom. Uzasadnienie wniosku stanowi w istocie próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

Jacek Grela

[S.J.]

[a.ł.]